

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(3)	(1)	(3)	(2)	(4)	(4)	(2)	(2)	(2)	(2)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(4)	(2)	(1)	(4)	(2)	(1)	(1)	(1)	(4)	(4)	תשובה

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	שאלה
(3)	(2)	(3)	(1)	(3)	(4)	(2)	(2)	(3)	(4)	תשובה

הסברים

שאלות מילים וביטויים

1. פירוש המילים הַחֶשֶׁה, החריש ודמם הוא : שתק
פירוש המילה 'דהה' הוא : נחלש צבעו, הַחֹנוּר.

תשובה (2).

2. פירוש הביטויים השליך נפשו מנגד, שם נפשו בכפו וחרף נפשו הוא : סיכן את חייו.
פירוש הביטוי 'ביקש על נפשו' הוא : ביקש רחמים.

תשובה (2).

3. המשפט : דבריו נסכו על שומעיו שיעמום.

- תשובה (1) : פירוש הביטוי 'החילו עלי' הוא : אכפו על.
תשובה (2) : פירוש הביטוי 'נסכו עלי' הוא : השרה על.
תשובה (3) : פירוש הביטוי 'שיוו לי' הוא : דימה, הקביל.
תשובה (4) : פירוש הביטוי 'התוו לי' הוא : רשם, קבע קווים ל-.

תשובה (2).

4. המשפט : מאז ומעולם התפעלתי מעושר לשונו של עזרא, הבקיא במכמני השפה העברית.

- תשובה (1) : פירוש המילה 'חגווי' הוא : נקיקים, סדקים.
תשובה (2) : פירוש המילה 'מכמני' הוא : דברים מוסתרים.
תשובה (3) : פירוש המילה 'שרעפי' הוא : מחשבות, הרהורים.
תשובה (4) : פירוש המילה 'פאתי' הוא : קצוות ; צדדים.

תשובה (2).

אנלוגיות

5. השאלה: עוגן : נסחף -

היחס: מכיוון שקשה לנסח יחס נטה את המילה 'נסחף': עוגן הוא מכשיר המיועד למנוע ממשוהו להיסחף.

תשובה (1): מכסה : נסגר. האם **מכסה** הוא מכשיר המיועד למנוע ממשוהו להיסגר? לא.

תשובה (2): גץ : נשרף. האם **גץ** הוא מכשיר המיועד למנוע ממשוהו להישרף? לא. גץ (=ניצוץ, זיק) הוא תוצאה של שריפה.

תשובה (3): פרי : נקטף. האם **פרי** הוא משהו המיועד למנוע ממשוהו להיקטף? לא.

תשובה (4): אצבעון : נדקר. האם **אצבעון** הוא מכשיר המיועד למנוע ממשוהו להידקר? כן. **אצבעון** הוא כיפה קטנה של מתכת או פלסטיק ששים על האצבע בשעת התפירה על מנת להגן עליה **מדקירה**.

תשובה (4).

6. השאלה: לדחוס : צפיפות

היחס: א' היא פעולה המגדילה את ה-ב'.

תשובה (1): להבין : מסר. האם **להבין** היא פעולה המגדילה את המסר? לא.

תשובה (2): להאט : מהירות. האם **להאט** היא פעולה המגדילה את **המהירות**? לא. **להאט** היא פעולה המקטינה את **המהירות**.

תשובה (3): לשקול : משקל. האם **לשקול** היא פעולה המגדילה את **המשקל**? לא. **לשקול** היא פעולה שמטרתה לקבוע מהו **המשקל**.

תשובה (4): להשביח : איכות. האם **להשביח** היא פעולה המגדילה את האיכות? כן. **להצפין** זה ללכת לכיוון צפון.

תשובה (4).

7. השאלה: מולאם : פרטי (מולאם = נעשה לאומי, עבר מרשות הפרט לרשות המדינה)

היחס: משהו א' הוא משהו שהפך ללא ב'

תשובה (1): מוצפן : חבוי. האם משהו **מוצפן** הוא משהו שהפך ללא **חבוי**? לא. **מוצפן**=מוחבא, מוסתר ולכן משהו **מוצפן** הוא משהו שהוא **חבוי**.

תשובה (2): מאולף : פראי. האם משהו **מאולף** הוא משהו שהפך ללא **פראי**? כן.

תשובה (3): חשוד : אשם. האם משהו **חשוד** הוא משהו שהפך ללא **אשם**? לא. **חשוד** הוא מי שחושבים כי הוא **האשם**.

תשובה (4): מורכב : שפוף. האם משהו **מורכב** הוא משהו שהפך ללא **שפוף**? לא. **שפוף** הוא כפוף.

תשובה (2).

8. השאלה: **התבשר : בשורה**

היחס : א' זה לקבל ב'

תשובה (1): התכתב : מכתב. האם **התכתב** זה לקבל **מכתב**? לא. פירוש המילה **להתכתב** הוא לנהל התכתבות, לקבל ולשלוח מכתבים.

תשובה (2): התנבא : נבואה. האם **התנבא** זה לקבל **נבואה**? לא. פירוש המילה **להתנבא** הוא לנבא, לתת נבואה לגבי העתיד לבוא.

תשובה (3): הצטווה : ציווי. האם **הצטווה** זה לקבל **ציווי**? כן. פירוש המילה **הצטווה** הוא לקבל צו ממישהו, כלומר ציווי, פקודה.

תשובה (4): התלוצץ : הלצה. האם **התלוצץ** זה לקבל **הלצה**? לא. **להתלוצץ** זה להשמיע **הלצות**.

תשובה (3).

9. השאלה: **צג : להתבונן (צג=מסך)**

היחס : ב' היא הדרך לחוש במה שנפלט מ-א'

תשובה (1): רמקול : להסכית. האם **להסכית** היא הדרך לחוש במה שנפלט מה**רמקול**? כן.

תשובה (2): מזגן : לקרר. האם **לקרר** היא הדרך לחוש במה שנפלט מה**מזגן**? לא. **לקרר** היא הפעולה שמבצע **המזגן**.

תשובה (3): זרקור : להאפיל. האם **להאפיל** היא הדרך לחוש במה שנפלט מה**זרקור**? לא. **להאפיל** (= להחשיך) היא הפעולה ההפוכה ממה שמבצע הזרקור (אשר מאיר).

תשובה (4): מדפסת : להקליד. האם **להקליד** היא הדרך לחוש במה שנפלט מה**מדפסת**? לא. **המדפסת** פולטת את מה שה**וקלד**.

תשובה (1).

10. השאלה: **מרשי : פרקליטו (מרשי=מי שמשמיד אותי, נותן לי סמכות לפעול בשמו ; פרקליט=עורך דין)**

היחס : ב' של מישהו מכנה אותו א'

תשובה (1): עמיתי : יריבו. האם **יריבו** של מישהו מכנה אותו **עמיתי**? לא.

תשובה (2): מפקדי : מפקדו. האם **מפקדו** של מישהו מכנה אותו **מפקדי**? לא. מפקדו של מישהו מכנה אותו **פקוד** (מי שנתון לפיקודו ומבצע את הוראות מפקדו)

תשובה (3): סבי : נכדו. האם **נכדו** של מישהו מכנה אותו **סבי**? כן.

תשובה (4): מעבידי : מעסיקו. האם **מעסיקו** של מישהו מכנה אותו **מעבידי**? לא. **מעסיקו** של מישהו מכנה אותו **עובדי**.

תשובה (3).

החלפת אותיות

11. (1) איני מוכן להתפשר בעניין זה, שכן הוא נוגע לעקרונותיי הבסיסיים.
(2) למרות המאמץ הרב שהשקעתי בהכנת הרצאתי, התגובות היו פושרות למדי.
(3) לא תמיד אפשר להבין את פשרו של השיר באופן שאליו התכוון המשורר.
(4) מכיוון שיוסי חשש להצטנן, הוא לבש את מעילו.
השלשה המתאימה היא פ.ש.ר.

תשובה (4).

12. (1) התנהגותו של השופט לא הלמה את מעמדו הרם.
(2) קול הלמות צעדי הדהד במסדרון הריק.
(3) חברי הקבוצה הוכו בהלם/צער לשמע הידיעה.
(4) נהגים צעירים ובלתי מנוסים מעורבים לעתים קרובות בתאונות הדרכים.
השלשה המתאימה היא ה.ל.מ.

תשובה (4).

13. (1) הפרשה הוסתרה באחד העמודים האחרונים של העיתון.
(2) שנינותו של דני ידועה בכל רחבי בית הספר.
(3) להב משונן מתאים לסוג זה של עבודה.
(4) אף ששיננתי היטב את מה שהיה בדעתי לומר, משנפגשנו לא מצאתי את המילים.
השלשה המתאימה היא ש.נ.נ.

תשובה (1).

14. (1) הוא הסמיק במבוכה לשמע המחמאה.
(2) עלילות סיפוריו מרתקות למדי, אך סגנונו עדיין זקוק לשיפור/ליטוש.
(3) הוא החל את דרכו במלטשה קטנה שבקצה העיר, וכיום הוא יהלומן עתיר נכסים.
(4) הילדים נהגו ללטוש עיניים בסוכריות מבעד לחלון הראווה.
השלשה המתאימה היא ל.ט.ש.

תשובה (1).

השלמת משפטים

15. אף ש _____ לתרגם ספר הרצוף מונחים מקצועיים וסלנג צבאי כך שלא _____ רוח הדברים והאווירה, _____ המתרגם של הספר "המלחמה האחרונה" לעשות זאת, ולכן נראה שמי שיקרא את התרגום יחוה חוויה _____ שחוה מי שקרא את המקור.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): אף שקשה לתרגם ספר הרצוף מונחים מקצועיים וסלנג צבאי כך שלא רק התוכן יישמר אלא גם רוח הדברים והאווירה, הצליח המתרגם של הספר "המלחמה האחרונה" לעשות זאת, ולכן נראה שמי שיקרא את התרגום יחוה חוויה דומה מאוד לזו שחוה מי שקרא את המקור.

על אף שקשה לתרגם באופן שישמר גם את התוכן וגם את רוח הדברים, הצליח המתרגם במלאכה. מכאן נראה שהגיוי לטעון כי מי שיקרא את התרגום יחוה חוויה דומה לזו שחוה מי שקרא את המקור. זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

16. המבקר טען בלהט שברמן, נגן הגיז המוחוץ, אינו _____, ושנגינתו לפני קהל _____ נגינתו באולפן הקלטות, ולכן הוא, המבקר, _____ להקליט את ברמן בהופעה. _____ חברת התקליטים להקליט את ברמן בעת שהופיע בפסטיבל הגיז במונטריי.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): המבקר טען בלהט שברמן, נגן הגיז המוחוץ, אינו **מבטא את כשרונו כשנגינתו מוקלטת באולפן**, ושנגינתו לפני קהל **טובה בהרבה** מנגינתו באולפן הקלטות, ולכן הוא, המבקר, **ממליץ שלא** להקליט את ברמן בהופעה. **בניגוד להמלצה זו החליטה** חברת התקליטים להקליט את ברמן בעת שהופיע בפסטיבל הגיז במונטריי.

המבקר טוען כי ברמן מנגן טוב יותר בפני קהל מאשר באולפן. לאור טענה זו, המשך המשפט ולפיו המבקר ממליץ **שלא** להקליטו בהופעה, המתבצעת כזכור בפני קהל, אינה הגיונית. ניתן לפסול את התשובה כבר בשלב זה.

תשובה (2): המבקר טען בלהט שברמן, נגן הגיז המוחוץ, אינו **במיטבו כשהוא מוקלט באולפן**, ושנגינתו לפני קהל **עולה לאין ערוך על** נגינתו באולפן הקלטות, ולכן הוא, המבקר, **ממליץ בחום** להקליט את ברמן בהופעה. **המלצה זו הניעה את** חברת התקליטים להקליט את ברמן בעת שהופיע בפסטיבל הגיז במונטריי.

המבקר טוען כי ברמן מנגן טוב יותר בפני קהל מאשר באולפן. לאור טענה זו, הגיונית המלצת המבקר להקליט את נגינתו בהופעה וכן החלטת חברת התקליטים, אשר הונעה מן ההמלצה, לעשות כן. זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

17. _____ חשבתי שמיכתו לתאטרון לא הייתה _____ משובת נעורים חולפת, _____ לשמוע שהוא _____ היום במשחק ובבימוי.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): מאחר שחשבתי שמיכתו לתאטרון לא הייתה **אלא** משובת נעורים חולפת, **לא הופתעתי** לשמוע שהוא **עוסק גם** היום במשחק ובבימוי.

על פי חלקו הראשון של המשפט, חשבתי שמיכתו לתאטרון הייתה רק משובת נעורים חולפת, כלומר עניין זמני. לאור תחושה זו מוזר לטעון כי לא הופתעתי לשמוע שהוא עוסק גם היום במשחק ובבימוי, שכן אם המדובר בעניין זמני היינו מצפים שלא ימשיך לעסוק בתחומים אלו, הקשורים לתאטרון.

תשובה (2): מאחר שחשבתי שמיכתו לתאטרון לא הייתה **רק** משובת נעורים חולפת, **לא הופתעתי** לשמוע שהוא **אינו עוסק** היום במשחק ובבימוי.

על פי חלקו הראשון של המשפט, חשבתי שמיכתו לתאטרון לא הייתה רק משובת נעורים חולפת, כלומר חשבתי שמיכה זו תימשך לזמן ארוך. לאור תחושה היינו מצפים לשמוע שגם כיום הוא עוסק בתאטרון ולכן מוזר לטעון כי **לא הופתעתי** לשמוע שהוא **אינו** עוסק היום במשחק ובבימוי.

תשובה (3): אילו חשבתי שמיכתו לתאטרון לא הייתה **אלא** משובת נעורים חולפת, **הייתי מופתע** לשמוע שהוא **אינו עוסק** היום במשחק ובבימוי.

על פי חלקו הראשון של המשפט, אם הייתי חושב שמיכתו לתאטרון לא הייתה **אלא** משובת נעורים חולפת, כלומר עניין זמני, הייתי מופתע לשמוע שהוא אינו עוסק כיום במשחק ובבימוי. אין זה הגיוני לטעון, שאם היה נראה שהמדובר בעניין זמני היינו מופתעים שהוא נפסק וכיום הוא אינו עוסק בתאטרון. מכיוון שפסלנו 3 תשובות ניתן לסמן את התשובה הרביעית, אולם לצורך השלמת תהליך הבדיקה נבדוק תשובה זו.

תשובה (4): מאחר שחשבתי שמיכתו לתאטרון לא הייתה **רק** משובת נעורים חולפת, **הופתעתי** לשמוע שהוא **אינו עוסק** היום במשחק ובבימוי.

על פי המשפט מכיוון שחשבתי שמיכתו לתאטרון לא הייתה רק משובת נעורים חולפת, כלומר היה לו עניין אמיתי ורציני בכך, הופתעתי לשמוע שהוא אינו עוסק היום במשחק ובבימוי. לאור התחושה כי המדובר בעניין רציני בתחום הגיוני כי נהיה מופתעים שהוא אינו עוסק בכך כיום.

תשובה (4).

18. אדית מתוארת בספרו של לסאז' כמי ששיפוטה המוסרי _____ באיפה ואיפה. _____ שבמנהגו של בנה ליטול ללא רשות כסף מארנקה היא רואה _____, יחסה למעשי גנבה של אחרים הוא כאל _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): אדית מתוארת בספרו של לסאז' כמי ששיפוטה המוסרי **נגוע** באיפה ואיפה. **אף** שבמנהגו של בנה ליטול ללא רשות כסף מארנקה היא רואה **מעשה קונדס של מה בכך**, יחסה למעשי גנבה של אחרים הוא כאל **חטאים שאין עליהם כפרה**.

בחלקו הראשון של המשפט מובעת טענה לגבי אופי שיפוטה המוסרי של אדית. בתשובה זו נטען כי שיפוטה המוסרי מתאפיין ביחס בלתי שווה בין בני אדם. חלקו השני של המשפט מדגים את הנתען בחלקו הראשון: לגניבת בנה כסף מארנקה היא מתייחסת כתעלול בלבד בעוד שלמעשי גנבה של אחרים היא מתייחסת כחטאים שלא ניתן לכפר עליהם. מכיוון שחלקו השני של המשפט מדגים היטב את הנתען בחלקו הראשון - אפליה בין מעשים זהים, זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

19. _____ היה _____ בין הצהרותיו של זינגר בדבר כוונותיו לבין מימושן בפועל. תפקודו בשנה האחרונה, מיום שהתמנה לראש העיר, אינו _____ מבחינה זו: מתן הבטחות רבות, _____ לא מולאו.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): **מעולם לא** היה **פער גדול** בין הצהרותיו של זינגר בדבר כוונותיו לבין מימושן בפועל. תפקודו בשנה האחרונה, מיום שהתמנה לראש העיר, אינו **יוצא דופן** מבחינה זו: מתן הבטחות רבות, **שרובן ככולן לא מולאו**.

על פי חלקו הראשון של המשפט, לא היה פער בין הצהרותיו של זינגר בדבר כוונותיו לבין מימושן בפועל, כלומר הוא נהג לקיים את הבטחותיו. מכיוון שעל פי המשך המשפט תפקודו בשנה האחרונה אינו יוצא דופן, הרי שהיינו מצפים שזינגר יקיים את הבטחותיו, אולם על פי סוף המשפט זינגר לא קיים את רוב הבטחותיו ולכן תשובה זו אינה נכונה.

תשובה (2): **מאז ומעולם** היה **פער לא קטן** בין הצהרותיו של זינגר בדבר כוונותיו לבין מימושן בפועל. תפקודו בשנה האחרונה, מיום שהתמנה לראש העיר, אינו **אלא תופעה יוצאת דופן** מבחינה זו: מתן הבטחות רבות, **שרק מעטות מהן לא מולאו**.

על פי חלקו הראשון של המשפט, תמיד היה פער בין הצהרותיו של זינגר בדבר כוונותיו לבין מימושן בפועל, כלומר הוא לא נהג לקיים את הבטחותיו. מכיוון שעל פי המשך המשפט תפקודו בשנה האחרונה הוא יוצא דופן, הרי שהיינו מצפים שזינגר יקיים את הבטחותיו. מכיוון שעל פי סוף המשפט מרבית הבטחותיו של זינגר קוימו, זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

הגיון

20. **השאלה:** יוסי לא שם לב שלעולם אינך אוכל בלי מזלג, כלומר -

פיתרון: המשפט "לעולם אינך אוכל בלי מזלג" משמעו "אתה תמיד אוכל עם מזלג". אם יוסי לא שם לב לכך, הרי שיוסי אינו יודע שאתה תמיד אוכל עם מזלג.

תשובה (4).

21.

השאלה: רוב החולים במחלה המולדת טלניה נולדו בסוף החורף. חוקרים אחדים משערים שהמחלה נגרמת בשל מחסור בויטמין גמא במזונן של אמהותיהם של החולים בחודשי הריון האחרונים. ויטמין גמא מצוי בעיקר במוצרי מזון שמחירם מאמיר בחורף.

איזה מהנתונים הבאים יכולים החוקרים להביא לחיזוק השערתם?

תשובה (1): גם בקרב החולים במחלות מולדות אחרות, יש שיעור גבוה של אנשים שנולדו בחורף.

השערת החוקרים עוסקת בקשר שבין ויטמין גמא למחלה המולדת טלניה. אין השפעה לכך שגם בקרב מחלות מולדות אחרות שיעור הנולדים בחורף הוא גבוה, שכן יתכן כי הסיבות להיווצרותן שונות בתכלית, כלומר אינן קשורות לויטמין גמא.

תשובה (2): התפתחותם של האיברים שאינם מתפקדים כראוי אצל חולי טלניה מסתיימת בחודש ההיריון הרביעי של האם.

תשובה זו מחלישה את המסקנה על ידי שכן הפגמים האופייניים לחולי הטלניה אינם נוצרים בחודשים האחרונים של ההיריון אלא בשלב מוקדם יותר - בחודש הרביעי ולפיכך אין השפעה למחסור בויטמין גמא בחודשי ההיריון האחרונים על התפתחות המחלה.

תשובה (3): טלניה היא מחלה נדירה שלכל החולים בה יש קרובי משפחה שאף הם חולים בה.

מכיוון שתשובה זו מצביעה על קשר משפחתי בין החולים, היא מחלישה את המסקנה על ידי מתן הסבר חלופי ולפיו הסיבה לטלניה היא גנטית ולא המחסור בויטמין גמא כפי ששיערו החוקרים.

תשובה (4): מרבית התינוקות החולים בטלניה נולדים לאמהות שמצבן הכלכלי גרוע.

תשובה זו מחזקת את המסקנה שכן היא מצביעה על קשר בין מצב כלכלי למחלה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

22.

השאלה: בעלות על מכונית שרד היא תנאי הכרחי כדי להתקבל למקהלת עמק-רון, אך אינה תנאי מספיק. בעלות על מכונית שרד היא תנאי מספיק כדי להתקבל לתזמורת מכבי האש, אך אינה תנאי הכרחי.

לפיכך בהכרח -

פיתרון:

על פי הטענות:

- בעלות על מכונית שרד היא תנאי הכרחי כדי להתקבל למקהלת עמק-רון, אך אינה תנאי מספיק. כלומר, אתה חייב להיות בעל מכונית שרד על מנת להתקבל למקהלה, מכאן שכל חברי המקהלה הם בעלי מכוניות שרד, אך לא כל מי שבבעלותו מכונית שרד מתקבל ללהקה.

- בעלות על מכונית שרד היא תנאי מספיק כדי להתקבל לתזמורת מכבי האש, אך אינה תנאי הכרחי. על פי טענה זו מספיק להיות בעל מכונית שרד על מנת להתקבל לתזמורת, כלומר כל מי שבבעלותו מכונית שרד מתקבל לתזמורת, אך ניתן להתקבל לתזמורת גם אם אין בבעלותך מכונית שרד. נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): אין חבר במקהלת עמק-רון שהוא גם חבר בתזמורת מכבי-האש

על פי תשובה זו אין חבר במקהלת עמק-רון שהוא גם חבר בתזמורת מכבי-האש, כלומר לא ניתן להיות חברה גם במקהלה וגם בתזמורת.

על פי הטענות מי שבבעלותו מכונית שרד מתקבל בוודאות לתזמורת, אדם כזה יכול גם להתקבל ללהקה ולכן לא ניתן לקבוע כי לא ניתן להיות שייך גם למקהלה וגם לתזמורת.

תשובה (2): כל החברים בתזמורת מכבי-האש יכולים להתקבל למקהלת עמק-רון

אנו יודעים כי מי שבבעלותו מכונית שרד מתקבל בוודאות לתזמורת, אולם לא בהכרח כל החברים בתזמורת הם בעלי מכונית שרד (כזכור אין זה תנאי הכרחי). מכיוון שבעלות על מכונית שרד היא תנאי הכרחי לקבלה למקהלה, לא ניתן לקבוע בוודאות כי כל חברי התזמורת יכולים להתקבל ללהקה.

תשובה (3): כל החברים במקהלת עמק-רון יכולים להתקבל לתזמורת מכבי-האש

על פי הטענות, מכיוון שבעלות על מכונית שרד היא תנאי הכרחי לקבלה למקהלה, הרי שכל חברי המקהלה הם בעלי מכונית שרד, מכיוון שמי שבבעלותו מכונית שרד מתקבל בוודאות לתזמורת, הרי שכל חברי המקהלה יכולים להתקבל לתזמורת. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

23. נתון: אלי, בני, גדי ודוד קבעו להיפגש בתאטרון. כל אחד מהם הגיע כששעונו הראה 20:00. ידוע כי שעונייהם של שניים מן הארבעה מפגרים, ושעונייהם של שני האחרים ממהרים.

אם שעונו של גדי מפגר, לא יתכן ש-

פיתרון: מכיוון שנתון כי שעונייהם של שניים מהחברים מפגרים ושעונייהם של שניים מהחברים ממהרים, הרי שאם כולם הגיעו כאשר שעונם הראה את השעה 20:00, אלו שעונם ממהר הקדימו להגיע ואלו שעונם מפגר איחרו.

אם שעונו של גדי מפגר הרי שגדי איחר ולפיכך יש בוודאות לפחות שניים שהגיעו לפניו - אלו שעונם ממהר ולכל היותר אדם אחד שהגיע אחריו.

תשובה (2).

24. השאלה: בכל בוקר מגיעים גלית, אלון ודבורה בזה אחר זה לברכת השחייה. כל אחד מהם נכנס לשחות באחד המסלולים (ראה סרטוט), על פי הכלל הבא: הראשון שמגיע נכנס לאחד המסלולים הקיצוניים, וכל מי שמגיע אחריו נכנס למסלול הפנוי הקרוב ביותר למסלול שבו שוחה השחיין שהגיע בדיוק לפניו.

ידוע כי הבוקר הגיע אלון ראשון ודבורה הגיעה אחרונה, וכן כי גלית שוחה במסלול מספר 3.

מכאן **שבהכרח** -

פיתרון: הראשון שמגיע נכנס למסלול קיצוני, כלומר למסלול 1 או למסלול 4.

מכיוון שכל מי שמגיע אחריו נכנס למסלול הפנוי הקרוב ביותר למסלול בו שוחה השחיין שהגיע בדיוק לפניו, הרי שאם אלון הגיע ראשון ודבורה הגיעה אחרונה וגלית שוחה במסלול 3, האפשרויות הן:

א. אלון נכנס למסלול 1, עופר הגיע אחריו ונכנס למסלול 2, גלית הגיעה לאחר עופר ונכנסה למסלול 3 ודבורה שוחה במסלול 4.

ב. אלון נכנס למסלול 4, גלית הגיעה אחריו ונכנסה למסלול 3, עופר נכנסה למסלול 2 ודבורה שוחה במסלול 1.

ניתן לראות כי בשני המצבים עופר שוחה במסלול 2 ולפיכך התשובה הנכונה היא תשובה (2).

תשובה (2).

25. השאלה: בשני העיתונים המקומיים של נווה-ים התפרסמו ידיעות הנוגעות לבתי הקולנוע בישוב. במקומון אחד פורסם כי "בקולנוע אורלי מוקרנים רק סרטי פעולה", ובמקומון האחר פורסם כי "בשום קולנוע בישוב, מלבד קולנוע סמדר, לא מוקרנים סרטים בריטיים".

אם כל אחד מתושבי נווה-ים קרא אחת מן הידיעות בלבד, מה ידוע **לכל** התושבים?

פיתרון: מכיוון שנתון כי כל אחד מן התושבים קרא ידיעה אחת בלבד, עלינו לבדוק איזו מהתשובות המוצעות היא מסקנה אותה ניתן להסיק מכל אחת מן הידיעות.

תשובה (1): שבקולנוע סמדר לא מוקרנים סרטי פעולה, אלא אם כן הם בריטיים

תושב אשר קרא את הידיעה "בקולנוע אורלי מוקרנים רק סרטי פעולה" אינו יכול לדעת איזה סרטים מוקרנים בקולנוע סמדר.

תשובה (2): שבקולנוע אורלי מוקרנים סרטי פעולה שאינם בריטיים

תושב אשר קרא את הידיעה "בקולנוע אורלי מוקרנים רק סרטי פעולה" אינו יכול לדעת כי סרטי הפעולה אשר מוקרנים בקולנוע אורלי אינם בריטיים.

תשובה (3): שבקולנוע חן שבנווה-ים לא מוקרנים סרטים בריטיים

תושב אשר קרא את הידיעה "בקולנוע אורלי מוקרנים רק סרטי פעולה" אינו יכול לדעת מיהם הסרטים אשר מוקרנים בקולנוע חן שבנווה-ים.

תשובה (4): שבקולנוע אורלי לא מוקרנים סרטי טבע בריטיים

תושב אשר קרא את הידיעה "בקולנוע אורלי מוקרנים רק סרטי פעולה" יידע כי בקולנוע אורלי לא מוקרנים סרטי טבע, שכן מוקרנים בקולנוע זה רק סרטי פעולה.

תושב אשר קרא את הידיעה "בשום קולנוע בישוב, מלבד קולנוע סמדר, לא מוקרנים סרטים בריטיים" יידע בוודאות כי לא מוקרנים בקולנוע אורלי סרטים טבע בריטיים, שכן סרטים בריטיים מוקרנים רק בקולנוע סמדר.

תשובה (4).

הבנת הנקרא

26. השאלה: איזה מהטענות הבאות אינה מוזכרת בקטע בנוגע למוסד הוידוי שהנהיגה הכנסייה הקתולית?

פיתרון: בקטע מוזכר כי מקורו של מוסד הוידוי בצורך האוניברסלי בביטחון (שורות 2-3), הוא דוגמה למתכון ליצירת ביטחון (שורות 3-4), מיותר לפי הקהילה הפרוטסטנטית (שורות 10-13)..

תשובה (3).

27. השאלה: לפי ובר, בעיני הפרוטסטנטים ההצלחה החומרית -

פיתרון: על פי הפסקה השלישית אחת המצוקות של הפרוטסטנטים הייתה מן התפיסה כי "גורלו של אדם נקבע עוד בטרם נולד ואין באפשרותו לשנותו. לפי תפיסה זו רוב בני האדם נולדו ארורים, ובסופו של דבר יירשו גיהנום. ורק מיעוטם יזכו לחיי נצח בגן עדן." (שורות 17-19).
על מנת לעודד את הפרוטסטנטים לעבוד קשה טען קלווין כי יש דרך בה "כל אדם יכול לגלות אם הוא נמנה עם המיעוט שנבחר בידי האל לזכות בחיי נצח. דרך זו היא החתירה להצלחה חומרית." כלומר ההצלחה החומרית היא הדרך בה אדם יכול לגלות כי גורלו שונה נמשל שאר בני האדם.

תשובה (1).

28. השאלה: איזה מהמצבים הבאים אינו מוזכר בקטע בתור קושי שעמד בפני המאמינים הפרוטסטנטים?

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות.

תשובה (1): אובדן תחושת השייכות.

קושי זה נזכר בקטע בשורה 15.

תשובה (2): רדיפות הכנסייה הקתולית.

בשורות 21-22 נזכר היסוד שכלל קלווין בדבריו על מנת "לדרבן את הפרוטסטנטים לעבוד קשה, ככל הנראה כדי שיהיו בידם אמצעי לעמוד מול רדיפות הכנסייה הקתולית."

תשובה (3): חוסר האפשרות להשקיע את הכספים שהרוויחו.

בשורות 26-27 נאמר ההיפך הגמור. הפרוטסטנטים התחילו להשקיע את הכספים שהרוויחו, ולא כפי שהיה מקובל עד אז, לבזבז אותם..

תשובה (4): חוסר היכולת להשפיע על גורלם, על פי אמונתם.

בשורות 17-19 מוזכרת תחושה זו אשר הופיעה בעקבות חוסר האפשרות להתוודות ולקבל מחילה.

תשובה (3).

29. השאלה: על פי אמונה שרווחה בימי קדם בקרב המאמינים בדת הצומבית, שעברה מן העולם, רחיצה

במי נהר קפואים היא הדרך שבה מאמינים שחטאו יכולים לפייס את האלים. איזו מההתפתחויות הבאות דומה להתפתחות המרכזית שמוצגת בקטע?

פיתרון: לטענתו של ובר המוטיבציה להצלחה חומרית שעורר קלווין עברה חילון, ולאחר ההתנתקות מהדת צמח הקפיטליזם. התפתחות דומה תהיה חילון הרחצה בנהר והפיכתה למעשה אשר הצאצאים יבצעו מסיבות אחרות למשל משום שהם מאמינים שהדבר יפה לבריאותם.

תשובה (2).

30.

השאלה: איזה מהכותרות הבאות היא הכותרת המתאימה ביותר לקטע?

פיתרון: על מנת לפתור שאלה זו מומלץ לעבור על נושאי הפסקאות השונות. נושא הפסקה הראשונה הוא הקשר שבין דת לנורמות חברתיות, הפסקה השנייה מציגה את הדרך שבה השפיעה הנצרות הפרוטסטנטית על נורמות חברתיות. הפסקה השלישית מפרטת את הקשיים אשר עמדו בפני המאמינים הפרוטסטנטים כאשר נטשו את הכנסייה הקתולית והפסקה האחרונה מסכמת את תהליך החילון שעבר על הנורמה הדתית.

תשובה (1): הצורך האוניברסאלי בביטחון על פי ובר - ה"מתכון" הקתולי. הקטע אינו עוסק בצורך זה, אלא מציג אותו כאחת הבעיות שהתעוררו בפני הפרוטסטנטים לאחר ההתנתקות מן הכנסייה הקתולית.

תשובה (2): התפתחותן של תנועות מחאה דתיות על פי ובר - הדוגמה הפרוטסטנטית. הקטע משתמש בתנועה הפרוטסטנטית כדוגמה לדת אשר השפיעה על נורמות חברתיות.

תשובה (3): השפעת נורמות דתיות על נורמות כלליות על פי ובר - הדוגמה הפרוטסטנטית. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4): השפעת הצורך בישועה על התפתחות נורמות דתיות על פי ובר - הדוגמה הקתולית. אמנם חלקים בקטע עוסקים בהתפתחות נורמה דתית כמענה על הצורך בישועה, אולם אין זה הנושא הקטע כולו והדוגמה המובאת היא בעיקר הפרוטסטנטית ולא הקתולית.

תשובה (3).